

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého rozšířeného senátu)

30. března 2022 *

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Trh letecké nákladní dopravy – Rozhodnutí konstatující porušení článku 101 SFEU, článku 53 Dohody o EHP a článku 8 dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskem o letecké dopravě – Koordinace složek cen za služby letecké nákladní dopravy (palivový příplatek, bezpečnostní příplatek, uhrazení provize z příplatků) – Výměna informací – Územní pravomoc Komise – Jediné a trvající protiprávní jednání – Přičitatelnost protiprávního jednání – Podmínky pro přiznání ochrany – Rovné zacházení – Povinnost uvést odůvodnění – Částka pokuty – Hodnota tržeb – Závažnost protiprávního jednání – Doba trvání účasti na protiprávním jednání – Polehčující okolnosti – Podpora protisoutěžního jednání ze strany veřejných orgánů – Přiměřenost – Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci“

Ve věci T-337/17,

Air Francie-KLM, se sídlem v Paříži (Francie), zastoupená A. Wachsmannem, A. de La Cotardièrem a A.-E. Herradou, avocats,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zastoupené A. Dawesem a C. Giolitem, jako zmocněnci, ve spolupráci s N. Coutrelis, avocate,

žalované,

jejímž předmětem je návrh podaný na základě článku 263 SFEU a znějící na zrušení rozhodnutí Komise C(2017) 1742 final ze dne 17. března 2017 o řízení podle článku 101 SFEU, článku 53 Dohody o EHP a článku 8 Dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě (věc AT.39258 – nákladní letecká doprava) v rozsahu, v němž se týká žalobkyně, a podpůrně na částečné zrušení tohoto rozhodnutí, jakož i na snížení částky pokuty, která jí byla uložena,

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát),

ve složení H. Kanninen (zpravodaj), předseda, J. Schwarcz, C. Iliopoulos, D. Spielmann a I. Reine, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Artemiou, radová,

* Jednací jazyk: francouzština.

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. června 2019,
vydává tento

Rozsudek¹

[*omissis*]

II. Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 62 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu podala dne 30. května 2017 žalobkyně projednávanou žalobu.
- 63 Komise předložila svoji žalobní odpověď kanceláři Tribunálu dne 29. září 2017.
- 64 Žalobkyně předložila repliku kanceláři Tribunálu dne 3. ledna 2018.
- 65 Komise předložila dupliku kanceláři Tribunálu dne 28. února 2018.
- 66 Dne 24. dubna 2019 na návrh čtvrtého senátu rozhodl Tribunál podle článku 28 jednacího řádu předat věc rozšířenému senátu.
- 67 Dne 24. května 2019 v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 89 jednacího řádu položil Tribunál účastnicím řízení písemné otázky. Účastnice řízení na ně ve stanovených lhůtách odpověděly.
- 68 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání dne 12. června 2019.
- 69 Dne 18. června 2019 předložila žalobkyně dokument požadovaný ze strany Tribunálu na jednání konaném dne 12. června 2019.
- 70 Dne 24. června 2019 Tribunál uzavřel ústní část řízení.
- 71 Usnesením ze dne 31. července 2020 nařídil Tribunál (čtvrtý rozšířený senát), jelikož měl za to, že věc není dostatečně objasněna a je třeba vyzvat účastnice řízení, aby předložily svá vyjádření k argumentu, o kterém nediskutovaly, znovuotevření ústní části řízení podle článku 113 jednacího řádu.
- 72 Účastnice řízení odpověděly ve stanovené lhůtě na řadu otázek položených Tribunálem dne 4. srpna 2020 a poté předložily vyjádření k příslušným odpovědím.
- 73 Rozhodnutím ze dne 6. listopadu 2020 Tribunál znovu ukončil ústní část řízení.
- 74 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- primárně zrušil napadené rozhodnutí v plném rozsahu, v němž se jí týká;

¹ – Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění považuje Tribunál za účelné.

- podpůrně zrušil čl. 1 odst. 1 písm. b), odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) a odst. 4 písm. b), čl. 3 písm. b), jakož i článek 4 napadeného rozhodnutí a snížil částku pokut, které jí byly uloženy v napadeném rozhodnutí;
- ještě podpůrněji zrušil čl. 3 písm. b) a d) napadeného rozhodnutí a snížil částku pokut, které jí byly uloženy;
- v každém případě uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

75 Komise v podstatě navrhuje, aby Tribunál:

- žalobu zamítl;
- změnil částku pokuty uložené žalobkyni tak, že jí odejme 50 % obecné snížení a 15 % obecné snížení v případě, že Tribunál rozhodne, že obrat z prodeje služeb nákladní dopravy nemohl být zahrnut do hodnoty tržeb;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

[omissis]

A. K návrhovým žádáním směřujícím ke zrušení

[omissis]

3. K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z protiprávnosti, ke kterým došlo tím, že byly žalobkyni přičteny praktiky bývalé společnosti Air France a společnosti AF a část praktik společnosti KLM

- 213 Projednávaný žalobní důvod, v němž žalobkyně tvrdí, že jí Komise protiprávně přičetla praktiky bývalé společnosti Air France a společnosti AF a část praktik společnosti KLM, je rozdělen na dvě části, z nichž první vychází z protiprávnosti, kterých se dopustila Komise tím, že žalobkyni přičetla praktiky společnosti AF od 15. září 2004 a praktiky společnosti KLM od 5. května 2004, a druhá část vychází z protiprávnosti, kterých se Komise dopustila tím, že žalobkyni přičetla praktiky bývalé společnosti Air France, ke kterým došlo od 7. prosince 1999 do 15. září 2004.
- 214 Kromě toho žalobkyně vytýká Komisi, že v bodě 1085 odůvodnění napadeného rozhodnutí tvrdila, že je třeba žalobkyni a společnost AF považovat za solidárně odpovědné za zaplacení pokuty z důvodu jejich účasti na protiprávním jednání. Žalobkyně totiž tvrdí, že se uvedených praktik nijak přímo ani nepřímo nezúčastnila, neboť se jich účastnila pouze společnost AF.
- 215 Tribunál o této výtce rozhodne společně s druhou částí tohoto žalobního důvodu, jelikož obě tyto výtky spolu neoddělitelně souvisejí.

a) K první části, vycházející z protiprávnosti, ke kterým došlo tím, že byly žalobkyni přičteny praktiky společnosti AF od 15. září 2004 a praktiky společnosti KLM od 5. května 2004

- 216 Projednávaná část, v níž žalobkyně tvrdí, že jí Komise protiprávně přičetla praktiky společnosti AF od 15. září 2004 a praktiky společnosti KLM od 5. května 2004, se dělí na čtyři výtky, z nichž první vychází z pochybení při přičtení praktik společnosti KLM žalobkyni od 5. května do 15. září 2004, druhá z nedostatečného odůvodnění zamítnutí skutečností prokazujících nezávislost společností AF a KLM, třetí z pochybení při přičtení praktik společností AF a KLM žalobkyni od 15. září 2004 a čtvrtá z porušení zásad osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí.
- 217 Nejprve je třeba přezkoumat druhou výtku, která se týká dodržení podstatných formálních náležitostí ze strany Komise.

1) Ke druhé výtce, vycházející z nedostatečného odůvodnění zamítnutí skutečností potvrzujících samostatnost společností AF a KLM

- 218 Žalobkyně tvrdí, že Komise dostatečně neodůvodnila, proč odmítla skutečnosti, které dosvědčují samostatnost společností AF a KLM, a spokojila se s tím, že na ně implicitně odkázala, a uvedla, že pokud jde o společnost AF, skutečnosti nebyly dostatečné k vyvrácení domněnky výkonu rozhodujícího vlivu. Podle žalobkyně však Komise byla povinna konkrétně přezkoumat všechny skutečnosti směřující k prokázání uvedené samostatnosti a zaujmout podrobné stanovisko k vyvrácení domněnky odpovědnosti. Pouhý odkaz v bodě 1083 odůvodnění napadeného rozhodnutí na judikaturu uvedenou v bodě 1073 odůvodnění téhož rozhodnutí, jakož i skutečnosti uvedené v důvěrné příloze uvedeného rozhodnutí nemohou být podle žalobkyně dostačující. Pokud jde o společnost KLM, povinnost Komise uvést odůvodnění je podle ní posílena, jelikož Komise uznala, že neuplatnila domněnku odpovědnosti. V tomto rozhodnutí přitom Komise podle žalobkyně neuvedla ani skutečnosti směřující k prokázání samostatnosti společnosti KLM. Komise podle žalobkyně ostatně před Tribunálem uznala, že v dotčeném rozhodnutí neodůvodnila, proč odmítla průkaznost důkazů předložených během správního řízení.
- 219 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 220 Úvodem je třeba připomenout, že porušení pravidel hospodářské soutěže, kterého se dopustila dceřiná společnost, může být přičteno mateřské společnosti, především jestliže tato dceřiná společnost i přesto, že má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jí uděluje mateřská společnost, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 30).
- 221 Vzhledem k tomu, že v takové situaci jsou mateřská společnost a dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky a tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU, může Komise určit rozhodnutí, jímž ukládá pokuty, mateřské společnosti, aniž je nutné prokazovat osobní zapojení této mateřské společnosti do protiprávního jednání (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 31).
- 222 V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, Soudní dvůr judikoval, že zaprvé tato mateřská společnost může vykovávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a zadruhé

existuje vyvratitelná domněnka, podle níž uvedená mateřská společnost takový vliv skutečně vykonává (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 32).

- 223 Za těchto okolností postačí k předpokladu, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku své dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti je vlastněn mateřskou společností. Komise následně může považovat mateřskou společnost za společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 33).
- 224 Kromě toho, pokud je rozhodnutí uplatňující unijní normy hospodářské soutěže určeno více osobám a týká se otázky přičitatelnosti protiprávního jednání, musí obsahovat dostatečné odůvodnění ve vztahu ke každé z osob, jimž je určeno, a zejména ve vztahu k těm z nich, které podle tohoto rozhodnutí musí nést odpovědnost za uvedené protiprávní jednání. Takové rozhodnutí tedy musí v případě mateřské společnosti, již je přičítána odpovědnost za protiprávní jednání dceřiné společnosti, obsahovat podrobný popis důvodů, které mohou odůvodnit přičitatelnost protiprávního jednání této společnosti (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 34).
- 225 Pokud jde konkrétně o rozhodnutí Komise, jež se ve vztahu k určitým adresátům opírá výlučně o domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu, je třeba konstatovat, že Komise je každopádně povinna – s rizikem, že se tato domněnka stane fakticky nevyvratitelnou – těmto adresátům odpovídajícím způsobem sdělit, z jakých důvodů uplatněné skutkové i právní okolnosti k vyvrácení uvedené domněnky nestačily (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 35).
- 226 Komise však nemá povinnost opírat se pouze o uvedenou domněnku. Nic jí totiž nebrání v tom, aby skutečný výkon rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na dceřinou společnost prokázala jinými důkazy nebo kombinací takovýchto důkazů s uvedenou domněnkou. V posledně uvedeném případě se jedná o metodu tzv. „dvojího základu“ (rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, body 36 a 37).
- 227 Pokud jde o rozhodnutí, které zakládá přičitatelnost odpovědnosti za protiprávní jednání spáchané dceřinou společností její mateřské společnosti na metodě dvojího základu, je celkové hodnocení důkazů předložených mateřskou společností, jestliže jsou relevantní pro účely vyvrácení uvedené domněnky, v zásadě v souladu se stupněm odůvodnění příslušejícím Komisi, protože mateřské společnosti umožňuje seznámit se s důvody, ze kterých se Komise rozhodla přičíst jí odpovědnost za protiprávní jednání spáchané její dceřinou společností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Areva a další v. Komise, C-247/11 P a C-253/11 P, EU:C:2014:257, bod 42).
- 228 Konečně z ustálené judikatury vyplývá, že i když je Komise zajisté povinna odůvodnit svá rozhodnutí uvedením skutkových a právních okolností, na kterých závisí právní odůvodnění opatření, a úvah, které ji vedly k přijetí jejího rozhodnutí, není vyžadováno, aby se zabývala všemi skutkovými a právními otázkami, které byly uplatněny každým zúčastněným v průběhu správního

řízení, a zejména aby zaujala stanovisko ke skutečnostem, které jsou zjevně nevhodné, bez významu, nebo jasně podružné (viz rozsudek ze dne 6. února 2014, *Elf Aquitaine v. Komise*, T-40/10, nezveřejněný, EU:T:2014:61, bod 168 a citovaná judikatura).

- 229 V projednávané věci, pokud jde nejprve o odmítnutí důkazů předložených žalobkyní směřujících k prokázání samostatnosti společnosti AF, Komise poté, co v bodech 1070 až 1073 odůvodnění napadeného rozhodnutí připomněla zásady použitelné na určení osob shledaných odpovědnými za protiprávní jednání v rámci téže hospodářské jednotky, uvedla v bodech 1081 až 1084 odůvodnění uvedeného rozhodnutí následující:

„1081 Zaměstnanci [společnosti AF] se podíleli na protiprávním jednání od 15. září 2004 do 14. února 2006.

1082 Během téhož období však [žalobkyně] vlastnila 100 % hospodářských práv a hlasovacích práv ve [společnosti AF].

1083 V souladu s judikaturou připomenutou [v bodě 6.1 tohoto rozhodnutí] se tudíž předpokládá, že [žalobkyně] měla v tomto období na [společnost AF] rozhodující vliv. [Žalobkyně] nepředložila dostatečné důkazy k vyvrácení domněnky, že vykonávala rozhodující vliv na [společnost AF]. V důsledku toho pro účely použití článku 101 SFEU, článku 53 Dohody o EHP a článku 8 dohody [ES-Švýcarsko o letecké dopravě] jsou [žalobkyně] a [společnost AF] součástí téhož podniku, který se dopustil protiprávního jednání od 15. září 2004 do 14. února 2006.

1084 Vedle plnohodnotného vlastnictví existují další skutečnosti, které prokazují, že během tohoto období [žalobkyně] vykonávala rozhodující vliv na [společnost AF], nebo přinejmenším, které potvrzují domněnku v tomto smyslu (viz důvěrná příloha [téhož rozhodnutí] přístupná výlučně [žalobkyni]).“

- 230 Důvěrná příloha napadeného rozhodnutí obsahující ostatní důkazy uvedené v bodě 1084 odůvodnění uvedeného rozhodnutí zní, pokud jde o společnost AF, následovně:

[*důvěrné*]²

- 231 Z toho vyplývá, že k tomu, aby Komise přičetla žalobkyni praktiky společnosti AF, vycházela současně z domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu z důvodu kontroly, kterou s sebou nese vlastnictví žalobkyně, pokud jde o veškerý kapitál společnosti AF a hlasovací práva spojená s akciemi společnosti AF, a zároveň vycházela z řady nepřímých důkazů směřujících k prokázání takového skutečného výkonu. V tomto ohledu se Komise opřela zaprvé o řídicí, regulativní a kontrolní pravomoci žalobkyně, pokud jde o činnosti společnosti AF prostřednictvím jejích jednotlivých statutárních orgánů, zadruhé o existenci společné struktury pro společnosti AF a KLM, pokud jde konkrétně o nákladní dopravu, a zatřetí o kumulaci funkcí vícero vedoucích pracovníků žalobkyně a společnosti AF.

² – Skryté důvěrné údaje.

232 Pokud jde dále o zamítnutí důkazů předložených žalobkyní k prokázání samostatnosti KLM, Komise v bodech 1086 až 1088 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla následující:

„1086 Zaměstnanci [společnosti KLM] se podíleli na protiprávním jednání od 21. prosince 1999 do 14. února 2006, tedy po celou dobu trvání protiprávního jednání. Společnost KLM tedy musí být považována za odpovědnou za svou přímou účast na protiprávním jednání.

1087 Jak bylo vysvětleno [v bodě 2.2 uvedeného rozhodnutí], [bývalá společnost Air France] získala dne 5. května 2004 kontrolu nad společností KLM. Od 5. května 2004 drží [žalobkyně] 97,5 % hospodářských práv a 49 % hlasovacích práv ve společnosti KLM.

1088 Z důvodů uvedených v důvěrné příloze [tohoto rozhodnutí], která je přístupná výlučně [žalobkyni], má Komise za to, že [žalobkyně] vykonávala od 5. května 2004 rozhodující vliv na společnost KLM.“

233 Důvěrná příloha napadeného rozhodnutí obsahující ostatní důkazy uvedené v bodě 1088 odůvodnění uvedeného rozhodnutí zní, pokud jde o společnost KLM, takto:

[*důvěrné*]

234 Z toho vyplývá, že k tomu, aby Komise přičetla žalobkyni praktiky společnosti KLM v období od 5. května 2004 do 14. února 2006, se současně opírala o kapitál a hlasovací práva držená žalobkyní ve společnosti KLM a o řadu doplňujících důkazů směřujících k prokázání skutečného výkonu rozhodujícího vlivu na tuto společnost. V tomto ohledu se Komise opřela zaprvé o řídicí, regulativní a kontrolní pravomoci žalobkyně vykonávané prostřednictvím jejích jednotlivých statutárních orgánů, pokud jde o činnosti společnosti KLM, zadruhé o existenci společné struktury pro společnosti AF a KLM, pokud jde konkrétně o nákladní dopravu, a zatřetí o kumulaci funkcí vícero vedoucích pracovníků žalobkyně a společnosti KLM.

235 Žalobkyně přitom ve své odpovědi na oznámení námitek pouze uvedla, že je „holdingovou společností bez jakékoli provozní činnosti v oblasti letecké dopravy“ a že „se v žádném případě nijak nepodílela na tvrzeném jednání“.

236 S ohledem na výše uvedené nelze Komisi platně vytýkat, že neposkytla podrobné odůvodnění v souladu s požadavky vyplývajícími z judikatury, pokud jde o odmítnutí skutečností potvrzujících samostatnost společností AF a KLM.

237 Navíc čtyři rozsudky, kterých se žalobkyně v žalobě dovolávala, pokud jde o podrobnost odůvodnění požadovaného od Komise v případě existence opačných důkazů předložených v průběhu správního řízení a směřujících k vyvrácení domněnky skutečného výkonu rozhodujícího vlivu, spadají do jiného kontextu projednávané věci.

238 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 29. září 2011, *Elf Aquitaine v. Komise* (C-521/09 P, EU:C:2011:620), zohlednil zejména zvláštní okolnosti související se změnou předchozí rozhodovací praxe Komise spočívající v systematickém používání metody dvojího základu (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 7. února 2012, *Total a Elf Aquitaine v. Komise*, C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60, bod 58).

239 Dále je třeba posoudit dosah rozsudků ze dne 16. června 2011, *Air liquide v. Komise* (T-185/06, EU:T:2011:275), ze dne 16. června 2011, *Edison v. Komise* (T-196/06, EU:T:2011:281), a ze dne 27. listopadu 2014, *Alstom v. Komise* (T-517/09, EU:T:2014:999), ve světle judikatury Soudního dvora, která je připomenuta v bodech 226 a 227 výše, podle které Komise v případě, že stejně jako v projednávané věci, pokud jde o přičtení praktik společnosti AF, kombinuje důkazy o existenci skutečného výkonu rozhodujícího vlivu s domněnkou takového výkonu, dostatečně odůvodní své odmítnutí opačných důkazů předložených žalovaným podnikem tím, že přistoupí k celkovému posouzení, v němž se nevyjadřuje ke každému z uvedených důkazů.

240 Projednávaná výtky musí být v důsledku toho zamítnuta.

2) K první výtce, vycházející z pochybení při přičtení praktik společnosti KLM od 5. května do 15. září 2004 žalobkyni

241 Žalobkyně tvrdí, že byla založena ve formě holdingové společnosti až dne 15. září 2004. Podle ní přitom nelze mateřskou společnost činit odpovědnou za protiprávní jednání své dceřiné společnosti v období před nabytím této dceřiné společnosti, pokud tato dceřiná společnost pokračuje v činnosti na relevantním trhu po jejím převzetí. V důsledku toho má za to, že na rozdíl od toho, co vyplývá z bodu 1089 napadeného rozhodnutí, nemůže být činěna odpovědnou za praktiky společnosti KLM od 5. května 2004.

242 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.

243 V projednávané věci z bodu 1087 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že od 5. května 2004 držela žalobkyně 97,5 % kapitálu a 49 % hlasovacích práv ve společnosti KLM.

244 Je pravda, jak správně uvádí žalobkyně, že subjekt vlastníci tento podíl a hlasovací práva ve společnosti KLM ke dni 5. května 2004 se nazýval *Air France SA*, tedy bývalá společnost *Air France* (v tomto ohledu viz výše bod 53).

245 Mezi účastnicemi řízení je však nesporné, že žalobkyně a bývalá společnost *Air France* jsou jednou a toutéž právní osobou. Je pravda, že Komise v bodě 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí použila pojem „právní nástupnictví“. Z uvedeného bodu odůvodnění, jakož i z bodu 22 odůvodnění tohoto rozhodnutí však jednoznačně vyplývá, že bývalá společnost *Air France* se v důsledku přeměny na holdingovou společnost a změny obchodní firmy „stala“ žalobkyní.

246 Komise zejména v bodě 22 odůvodnění uvedla následující:

„Dne 5. května 2004 získala [bývalá společnost *Air France*] výhradní kontrolu nad [společností KLM] v návaznosti na veřejnou nabídku výměny akcií [bývalé společnosti *Air France*] za akcie společnosti KLM. Od tohoto data jsou [bývalá společnost *Air France*] a společnost KLM součástí skupiny [AF]-KLM. Dne 15. září 2004 se [bývalá společnost *Air France*] přeměnila na holdingovou společnost a přejmenovala se na [AF]-KLM, zatímco činnosti letecké dopravy [bývalé společnosti *Air France*] byly převedeny na dceřinou společnost s názvem „*Air France Compagnie Aérienne*“, přejmenovanou na společnost [AF]“.

247 Žalobkyně tak pokračovala, pokud jde o vlastnictví kontrolního podílu ve společnosti KLM od 5. května do 15. září 2004, ve výkonu práv a plnění povinností, které nabyla, když ještě vystupovala pod názvem bývalé společnosti *Air France*.

248 Žalobkyně tedy nesprávně tvrdí, že Komise tím, že jí přičetla praktiky společnosti KLM od 5. května do 15. září 2004, ji shledala odpovědnou za protiprávní jednání její dceřiné společnosti za období před jejím nabytím.

249 Projednávanou výtku je tudíž třeba zamítnout.

3) Ke třetí výtce, vycházející z pochybení, ke kterým došlo tím, že byly žalobkyni přičteny praktiky společností AF a KLM od 15. září 2004

250 Žalobkyně tvrdí, že jí Komise nesprávně přičetla praktiky společností AF a KLM od 15. září 2004, protože na tyto společnosti nevykonávala žádný rozhodující vliv. Žalobkyně tvrdí, že od 15. září 2004 je pouze finančním holdingem, který nevykonává žádnou činnost v odvětví nákladní dopravy. Žalobkyně dále tvrdí, že její úlohou byla pouze koordinace a finanční konsolidace spočívající v dohledu nad dodržováním zákonných povinností v oblasti účetnictví a v oblasti finanční komunikace a transparentnosti a úloha při určování celkové strategie společností AF a KLM, a že se nevměšovala do jejich operativní a obchodní činnosti nebo jim nedávala jakékoliv pokyny. Společnosti AF a KLM podle žalobkyně určovaly samostatně svou obchodní politiku, strategii, rozpočet a jednání v odvětví nákladní dopravy.

251 V tomto ohledu se žalobkyně domnívá, že skutečnosti, které uvedla Komise v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí, neprokazují výkon jejího rozhodujícího vlivu na společnosti AF a KLM. Zaprvé žalobkyně uvádí, že její výbor pro strategické řízení nikdy neadresoval společnostem AF a KLM „závazná doporučení“. Zadruhé uvádí, že neexistuje hierarchický vztah mezi ní a společnostmi AF a KLM tvořený prostřednictvím její správní rady a výboru pro strategické řízení. Veškerá rozhodnutí týkající se nákladní činnosti společností AF a KLM byla v dotčeném období svěřena AF Cargo a KLM Cargo, jakož i „Joint Cargo Management Committee“ (dále jen „JCMC“). Zatřetí žalobkyně zdůrazňuje, že žádný z členů jejich řídicích orgánů uvedených v uvedené příloze, kteří během dotčeného období zasedali v řídicích orgánech společností AF nebo KLM, nezasahoval do činností souvisejících s nákladní dopravou společnosti AF ani do činností společnosti KLM. Začtvrté žalobkyně tvrdí, že JCMC je orgánem jen pro koordinaci nákladní činnosti společností AF a KLM, který působí pouze na úrovni těchto dvou společností, takže jej nemohla použít k zasahování do obchodní politiky společností AF nebo KLM.

252 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.

253 Úvodem je třeba rozlišovat podle toho, zda projednávaná výtku směřuje proti posouzením Komise týkajícím se toho, že žalobkyni byly přičteny praktiky společnosti AF, nebo proti posouzením Komise týkajícím se toho, že žalobkyni byly přičteny praktiky společnosti KLM.

254 V prvním případě s ohledem na domněnku skutečného výkonu rozhodujícího vlivu z důvodu kontroly, kterou má žalobkyně z titulu držby veškerého kapitálu společnosti AF a hlasovacích práv spojených s akciemi společnosti AF, je na této mateřské společnosti, aby v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 223 výše předložila důkazy, které mohou dostatečně prokázat, že se její dceřiná společnost chovala na trhu samostatně, a tím uvedenou domněnku vyvrátit.

255 V druhém případě je žalobkyně při neuplatnění dotčené domněnky pouze povinna prokázat, že Komise právně dostačujícím způsobem neprokázala, že společnost KLM neurčovala samostatně své chování na trhu.

- 256 V projednávané věci je třeba poznamenat, že žalobkyně směřuje několik argumentů proti skutečnostem, které Komise použila v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí k prokázání výkonu rozhodujícího vlivu žalobkyně na společnost AF. Tyto argumenty je nicméně třeba zohlednit za účelem určení, zda se Komise správně domnívala, že žalobkyně dotčenou domněnku nevyvrátila. Je totiž třeba poznamenat, že uvedené argumenty spočívají v podstatě na stejných skutkových okolnostech, jako jsou skutkové okolnosti předložené žalobkyní k vyvrácení dotčené domněnky. Pokud jde o skutková tvrzení uplatněná na podporu argumentace směřující proti těmto skutečnostem, která však žalobkyně nepřevzala za účelem vyvrácení této domněnky, je třeba, aby Tribunál tuto domněnku zohlednil jako relevantní skutečnost pro účely posouzení, zda společnost AF určovala samostatně své chování na trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. června 2016, Evonik Degussa a AlzChem v. Komise, C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 33). Tak je tomu zejména v případě tvrzení, podle kterého neexistovala „závazná doporučení“ vydávaná výborem pro strategické řízení žalobkyně.
- 257 Projednávanou výtku je třeba zkoumat z těchto hledisek.
- 258 Zprvce je nejprve třeba uvést, že skutečnost, že se žalobkyně dovolává své povahy finančního holdingu, nemůže jako taková zpochybnit konstatování jejího skutečného výkonu rozhodujícího vlivu na společnosti AF a KLM (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. března 2011, Legris Industries v. Komise, T-376/06, nezveřejněný, EU:T:2011:107, body 50 a 51, a ze dne 14. července 2011, Arkema France v. Komise, T-189/06, EU:T:2011:377, bod 74). V kontextu skupiny společností je totiž holding, který koordinuje zejména finanční investování v rámci skupiny, společností, jejímž posláním je seskupit podíly v různých společnostech a jejím účelem je zajistit jednotu jejich řízení, zejména prostřednictvím rozpočtové kontroly (rozsudek ze dne 15. července 2015, HIT Groep v. Komise, T-436/10, EU:T:2015:514, bod 125).
- 259 Pokud jde o vymezení celkové strategie společností AF a KLM provedené žalobkyní a široký rozsah této strategie, jelikož sdružuje podstatnou část nástrojů rozvoje skupiny, jíž je žalobkyně zastřešující společností, zdaleka nepotvrzuje neexistenci rozhodujícího vlivu, naopak spíše potvrzuje konstatování, ke kterým Komise dospěla v napadeném rozhodnutí.
- 260 Za předpokladu, jak tvrdí žalobkyně, že by tato úloha nezasahovala až do provozních a obchodních činností společností AF a KLM, je třeba připomenout, že se rozhodující vliv, který může odůvodnit, že je odpovědnost za protiprávní jednání, kterého se dopustila dceřiná společnost, přičtena její mateřské společnosti, může týkat pouze obchodní politiky této dceřiné společnosti *stricto sensu* (rozsudek ze dne 23. ledna 2014, Gigaset v. Komise, T-395/09, nezveřejněný, EU:T:2014:23, bod 45), a nemusí být nutně spojen ani s každodenním řízením této dceřiné společnosti (rozsudek ze dne 26. září 2013, The Dow Chemical Company v. Komise, C-179/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:605, bod 64).
- 261 Ostatně je třeba uvést, že tvrzení žalobkyně, podle kterého nezasahovala do provozní a obchodní činnosti svých dceřiných společností, nejenže není podloženo žádným důkazem, ale je částečně vyvráceno jejími dřívějšími prohlášeními učiněnými v její odpovědi ze dne 29. června 2007 na dotazník Komise ze dne 12. června 2007 zasláný v průběhu šetření a předložený v příloze žaloby. Podle těchto prohlášení totiž „správní rada [žalobkyně] [...] zasahovala [...] do hlavních obchodních směrů hlavních obchodních linií skupiny Air France-KLM“.
- 262 Zadruhé, pokud jde o argument, podle kterého společnosti AF a KLM určovaly samostatně svou obchodní politiku, strategii, rozpočet a jednání v odvětví nákladní dopravy, je třeba nejprve poznamenat, že žalobkyně opakovaně vychází z pouhých tvrzení. Dále je argumentace žalobkyně

v podstatě založena na autonomii oddělení AF Cargo a KLM Cargo ve vztahu k subjektům, pod které spadají, tedy společností AF a KLM, takže neumožňuje prokázat samostatnost společností AF a KLM ve vztahu k žalobkyni. Konečně příklady oblastí zmíněné žalobkyní, ve vztahu k nimž se uplatňovala údajná samostatnost AF Cargo a KLM Cargo, jako je z provozního hlediska provádění logistických operací činnosti nákladní dopravy nebo ze strategického hlediska vytvoření a stanovení příplatku, nejsou v rozporu s obecnějším strategickým řízením, o kterém žalobkyně tvrdí, že jej zajišťovala sama. Rozdělení úkolů je totiž ve skupině podniků běžným jevem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 14. července 2011, *Arkema France v. Komise*, T-189/06, EU:T:2011:377, bod 76).

- 263 Zatřetí, co se týče toho, že výbor žalobkyně pro strategické řízení nevydával společně AF a KLM „závazná doporučení“, tato skutečnost se dotýká právních vztahů mezi žalobkyní a jejími dceřinými společnostmi. Za těchto podmínek, i když je toto nevydávání doporučení namítáno za účelem zpochybnění skutečností uvedených v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí, je třeba nyní přezkoumat, zda může zpochybnit zjištění Komise týkající se nedostatku samostatnosti jejich dceřiných společností.
- 264 Na jedné straně je třeba konstatovat, že žalobkyně nepředložila na podporu tohoto tvrzení sebemenší důkaz, jako jsou zápisy ze zasedání nebo schůzek výboru pro strategické řízení.
- 265 Dále je uvedeno, že žalobkyně nepopírá, že se výbor pro strategické řízení scházel v období od svého vytvoření v roce 2004 do konce období protiprávního jednání. Z její odpovědi ze dne 29. června 2007 na dotazník Komise ze dne 12. června 2007 ostatně vyplývá, že uvedený výbor se během tohoto období skutečně sešel a že „se zabýval především [strategickými] otázkami“.
- 266 Vzhledem k úloze a pravomocem výboru pro strategické řízení, jak vyplývají z výňatků z výročních zpráv žalobkyně za roky 2004/2005 a 2005/2006 přiložených k její odpovědi ze dne 29. června 2007, se zdá málo věrohodné, že cílem jednání tohoto výboru nebyla právě koordinace strategií dceřiných společností AF a KLM. Podle těchto výňatků totiž „rozhodnutí [uvedeného výboru] vyjadřují společný postoj společností AF a KLM ke každému významnému strategickému rozhodnutí týkajícímu se obchodních, finančních, technických a provozních oblastí [...]“.
- 267 Pokud jde konkrétně o „závazná doporučení“, uvádí se, že „[výbor pro strategické řízení] vydává závazná doporučení k výše uvedeným tématům představenstvu [společnosti AF], správní radě a dozorčí radě společnosti KLM“ a že „[p]ředseda představenstva společnosti KLM, předseda správní rady [společnosti AF] a každý předseda představenstva a ředitel nebo klíčoví zaměstnanci sloučených subjektů, nebo popřípadě jejich dceřiných společností, nesmí přijímat nebo provádět rozhodnutí spadající do působnosti [výboru pro strategické řízení] bez jeho předchozího závazného doporučení“. Z toho vyplývá, že zásah společností AF a KLM do určitých oblastí jejich činnosti byl podmíněn přijetím závazných doporučení na úrovni výboru žalobkyně pro strategické řízení. V projednávané věci přitom žalobkyně nepředložila žádný důkaz ani neuvedla sebemenší okolnosti, které by mohly Tribunálu objasnit, zda se výbor vzdal svých výsad.
- 268 S ohledem na výše uvedené je třeba konstatovat, že se žalobkyni nepodařilo vyvrátit domněnku vyvozenou z přezkumu, že skutečnost, že držela veškerý kapitál společnosti AF a hlasovací práva spojená s akciemi společnosti AF, znamená, že v období od 15. září 2004 do 14. února 2006 skutečně vykonávala rozhodující vliv na společnost AF.

- 269 Pokud jde o konstatování Komise, podle kterého žalobkyně skutečně vykonávala rozhodující vliv na společnost KLM, z přezkumu provedeného v bodech 258 až 267 výše první řady argumentů žalobkyně na podporu této výtky nevyplývá žádné pochybení v posouzení Komise.
- 270 Zbývá tedy posoudit argumenty předložené žalobkyní týkající se skutečností uvedených v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí, které se týkají vztahů, které žalobkyně udržovala se společností KLM, přičemž argumenty týkající se společnosti AF musí být odmítnuty jako irelevantní, protože žalobkyně neprokázala, že se Komise dopustila pochybení, když se opřela o dotčenou domněnku.
- 271 Zaprvé, pokud jde o tvrzení žalobkyně, podle kterého výbor pro strategické řízení nepřijal žádné „závazné doporučení“, je třeba odkázat na úvahy uvedené v bodech 263 až 267 výše. Komise se ostatně v napadeném rozhodnutí opřela o pravomoc uvedeného výboru přijímat taková doporučení (viz bod 233 výše), kterou žalobkyně nezpochybňuje. Přitom možnost žalobkyně určovat tak strategii své dceřiné společnosti sama o sobě svědčí o existenci řídicí pravomoci, která může zpochybnit samostatnost chování dceřiné společnosti.
- 272 Zadruhé, pokud jde o argument žalobkyně vycházející z neexistence „vztahu hierarchické závislosti“ mezi ní, prostřednictvím její správní rady a jejího výboru pro strategické řízení, a společností KLM, musí být odmítnut ze stejných důvodů, jaké jsou uvedeny v bodě 262 výše.
- 273 Zatřetí žalobkyně nemůže důvodně tvrdit, že žádný z členů jejích řídicích orgánů uvedených v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí, kteří během dotčeného období zasedali v řídicích orgánech společnosti KLM, nezasahoval do činností v oblasti nákladní dopravy. Opírá se totiž v tomto ohledu o okolnost, že veškerá rozhodnutí týkající se nákladní dopravy byla svěřena v rámci KLM oddělení KLM Cargo nebo JCMC.
- 274 Tento argument však musí být odmítnut ze stejných důvodů, jaké jsou uvedeny v bodě 262 výše.
- 275 Ostatně je třeba uvést, že žalobkyně bez podpůrných důkazů pouze tvrdí, že členové, kteří kumulovali vedoucí funkce nebo členství v jejích statutárních orgánech a statutárních orgánech společnosti KLM, nezasahovali do činností nákladní dopravy. Kromě toho, že toto tvrzení není podloženo, nesměřuje k vyvrácení existence tohoto překrývání, ačkoli z ustálené judikatury vyplývá, že význam zapojení mateřské společnosti do řízení její dceřiné společnosti může být potvrzen přítomností řady osob, které zastávají řídicí funkce v rámci mateřské společnosti, v čele její dceřiné společnosti (viz rozsudek ze dne 9. září 2015, Toshiba v. Komise, T-104/13, EU:T:2015:610, bod 100 a citovaná judikatura).
- 276 Začtvrté žalobkyně marně tvrdí, že JCMC byl pouze orgánem pro koordinaci činností souvisejících s nákladní dopravou společností AF a KLM působícím na úrovni posledně uvedených společností, takže jej nemohla použít k zasahování do svých příslušných obchodních politik.
- 277 V tomto ohledu Komise v důvěrné příloze napadeného rozhodnutí uvedla, že [důvěrné] (viz bod 233 výše). Jak přitom správně uvádí žalobkyně, skutečnosti ve spise, a zejména její odpověď ze dne 29. června 2007 na dotazník Komise ze dne 12. června 2007, poukazují na jednotnou strukturu organizovanou na úrovni oddělení pro nákladní dopravu dceřiných společností AF a KLM. Z toho nevyplývá, že by tato struktura byla vytvořena v rámci žalobkyně nebo že by se jakýmkoli jiným způsobem projevoval rozhodující vliv žalobkyně na její dceřiné společnosti.

278 Nic to však nemění na tom, že ostatní důvody, neúspěšně napadené, které Komise uvedla na podporu přičtení praktik společnosti KLM od 5. května 2004 žalobkyni, a sice zaprvé držba 97,5 % kapitálu a 49 % hlasovacích práv společnosti KLM, zadruhé řídicí, regulativní a kontrolní pravomoci žalobkyně, pokud jde o činnosti společnosti KLM, prostřednictvím její správní rady a jejího výboru pro strategické řízení, a zatřetí přítomnost ve vedení KLM řady osob, které zastávaly řídicí funkce nebo byly členy ve statutárních orgánech žalobkyně, postačují k prokázání skutečného výkonu rozhodujícího vlivu žalobkyně na společnost KLM.

279 S ohledem na výše uvedené je třeba projednávanou výtku zamítnout.

4) Ke čtvrté výtce, vycházející z porušení zásad osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí

280 Žalobkyně tvrdí, že to, že jí byly přičteny praktiky společnosti AF od 15. září 2004 a společnosti KLM od 5. května 2004, porušuje zásady osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí.

281 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.

282 Je třeba připomenout, že podle zásad osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí, které jsou použitelné ve všech správních řízeních, která mohou vést k uložení sankcí podle unijních pravidel hospodářské soutěže, může být podnik potrestán pouze za skutky, které jsou mu individuálně vytýkány (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, T-45/98 a T-47/98, EU:T:2001:288, bod 63; ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise, T-122/07 až T-124/07, EU:T:2011:70, bod 122, a ze dne 11. července 2014, RWE a RWE Dea v. Komise, T-543/08, EU:T:2014:627, bod 68).

283 Tato zásada však musí být v souladu s pojmem „podnik“ a judikaturou, podle které skutečnost, že mateřská společnost a její dceřiná společnost tvoří jediný podnik ve smyslu článku 101 SFEU, opravňuje Komisi vydat rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti skupiny společností (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. března 2011, Siemens a VA Tech Transmission & Distribution v. Komise, T-122/07 až T-124/07, EU:T:2011:70, bod 122, a ze dne 11. července 2014, RWE a RWE Dea v. Komise, T-543/08, EU:T:2014:627, bod 69). I když se totiž mateřská společnost neúčastní protiprávního jednání přímo, vykonává v takovém případě rozhodující vliv na dceřinou společnost či dceřiné společnosti, které se na tomto jednání podílely. Z toho vyplývá, že v tomto kontextu nemůže být odpovědnost mateřské společnosti považována za objektivní odpovědnost (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 77).

284 Za takových okolností je mateřská společnost odsouzena za protiprávní jednání, o němž se má za to, že se ho dopustila sama (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 77; ze dne 17. května 2011, Elf Aquitaine v. Komise, T-299/08, EU:T:2011:217, bod 180, a ze dne 27. června 2012, Bolloré v. Komise, T-372/10, EU:T:2012:325, bod 52).

285 V projednávané věci v rozsahu, v němž žalobkyně opírá projednávanou výtku o neexistenci výkonu rozhodujícího vlivu na společnosti AF a KLM, aniž předkládá důkazy, které již nebyly vzneseny v rámci předchozích výtek, stačí konstatovat, že z přezkumu první a třetí výtky prvního žalobního důvodu vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že žalobkyně takový vliv na své dceřiné společnosti během dotčených období vykonávala. Z toho vyplývá, že tato výtky spočívá na nesprávném předpokladu.

286 Navíc, jelikož není stíženo vadou a s ohledem na judikaturu uvedenou v bodech 282 a 283 výše, nemůže toto přičtení praktik společnosti AF od 15. září 2004 a praktik společnosti KLM od 5. května 2004 žalobkyni porušovat zásady osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí.

287 Projednávanou výtku je tudíž třeba zamítnout.

288 V důsledku toho je třeba zamítnout první část prvního žalobního důvodu v plném rozsahu.

b) K druhé části, vycházející ze skutečnosti, že žalobkyni byly protiprávně přičteny praktiky bývalé společnosti Air France od 7. prosince 1999 do 15. září 2004

289 Tato část, v níž žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila několika protiprávností tím, že jí přičetla praktiky bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004, což Komise zpochybňuje, se dělí na tři výtky. První z nich vychází z porušení povinnosti uvést odůvodnění, druhá z pochybení při přičtení uvedených praktik žalobkyni za dotčené období a třetí z porušení zásad osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí.

290 Úvodem je třeba uvést, že se Komise v napadeném rozhodnutí věnovala třem časovým úsekům. Nejprve v bodě 1080 odůvodnění tohoto rozhodnutí žalobkyni přičetla jednání bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004 jakožto „nástupkyni“ této společnosti. V tomto ohledu vycházela ze zjištění, že dne 15. září 2004 se bývalá společnost Air France „stala“ žalobkyní v důsledku přeměny na holdingovou společnost a změny názvu a předmětu společnosti, jak je upřesněno v bodě 22 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

291 Poté, pokud jde o období od 15. září 2004 do 14. února 2006, Komise v bodech 1083 a 1084 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že žalobkyně vykonávala rozhodující vliv na společnost AF.

292 A nakonec v bodě 1085 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise vyvodila ze skutečností uvedených v bodech 290 a 291 výše, že žalobkyně a společnost AF musí být shledány solidárně odpovědnými za zaplacení pokuty z důvodu jejich účasti na protiprávním jednání od 7. prosince 1999 do 14. února 2006.

293 Jak Komise v podstatě potvrdila na jednání, tato zmínka o účasti žalobkyně na jediném a trvajícím protiprávním jednání vychází ze zjištění, že právnická osoba přímo zapojená do spáchání jediného a trvajícího protiprávního jednání až do 15. září 2004 a žalobkyně jsou jedinou a též právnickou osobou, přičemž je od sebe odlišují pouze jejich název a předmět činnosti, které se v mezidobí změnilly (viz body 244 a 290 výše).

1) K první výtce, vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění

294 Žalobkyně tvrdí, že v napadeném rozhodnutí není dostatečně odůvodněno, proč jsou praktiky bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004 přičítány jí. Žalobkyně kritizuje bod 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který podle ní neumožňuje pochopit postavení, které jí bylo přiznáno ve vztahu k bývalé společnosti Air France za uvedené období, a zejména to, zda byla považována za ekonomického nebo právního nástupce této společnosti, případně za obojí.

- 295 Bod 1080 francouzské verze napadeného rozhodnutí byl podle ní pozměněn ve vztahu k rozhodnutí ze dne 9. listopadu 2010. Žalobkyně zdůrazňuje, že zatímco bod 1056 odůvodnění rozhodnutí ze dne 9. listopadu 2010 uváděl, že žalobkyně je hospodářským nástupcem a společnost AF je právním nástupcem bývalé společnosti Air France, jak existovala před 15. zářím 2004, bod 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí již tuto referenci neobsahuje. Tato změna podle žalobkyně vyplývá z pochybení, které Komise uznala před Tribunálem ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 16. prosince 2015, *Air France-KLM v. Komise* (T-62/11, nezveřejněný, EU:T:2015:996). Žalobkyně rovněž poznamenává, že taková změna však nebyla provedena v nizozemské a anglické verzi téhož rozhodnutí, podle kterých v posledně uvedeném bodě odůvodnění není jako hospodářský nástupce bývalé společnosti Air France označena ona, ale společnost AF.
- 296 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 297 V tomto ohledu je třeba připomenout, že odůvodnění musí být přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvaha orgánu, jenž akt vydal, aby dotčené osoby mohly rozpoznat důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonat svůj přezkum (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. září 2011, *Elf Aquitaine v. Komise*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 147).
- 298 Dodržení povinnosti uvést odůvodnění musí být posuzováno v závislosti na okolnostech projednávané věci, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze dovolávaných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, jimž je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt dotýká ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU na získání vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU a čl. 41 odst. 2 písm. c) Listiny, musí být posuzována nejen s ohledem na jeho znění, ale také na jeho celkové souvislosti, jakož i na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (rozsudky ze dne 29. září 2011, *Elf Aquitaine v. Komise*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, bod 150, a ze dne 13. prosince 2016, *Printeos a další v. Komise*, T-95/15, EU:T:2016:722, bod 45).
- 299 Jak bylo uvedeno v bodech 245 až 247 výše, z bodu 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise pro přičtení praktik bývalé společnosti Air France žalobkyni v dotčeném období vycházela z okolnosti, že žalobkyně vznikla přeměnou bývalé společnosti Air France na holdingovou společnost.
- 300 Komise jasně a jednoznačně uvedla důvody, proč tyto praktiky přičítala žalobkyni, tak aby se žalobkyně mohla seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a Tribunál mohl vykonat svůj přezkum.
- 301 Žádný z argumentů uplatněných žalobkyní tento závěr nezpochybňuje.
- 302 I když je sice v bodě 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedeno, jak uvádí žalobkyně, že žalobkyně „a [společnost AF] jsou hospodářskými a právními nástupci bývalé společnosti Air France, jak existovala před 15. zářím 2004“, tato reference však nemůže být vykládána izolovaně.
- 303 Je totiž třeba konstatovat, že v bodě 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí se zjištění, která bezprostředně předcházejí dotčené referenci a jsou formulována na jeho podporu, týkají právní kontinuity mezi bývalou společností Air France a žalobkyní a hospodářské kontinuity mezi bývalou společností Air France a společností AF. Stejně tak v anglické a nizozemské jazykové

verzi uvedeného rozhodnutí zní uvedená reference takto: „[žalobkyně] je tedy právním nástupcem a [společnost AF] hospodářským nástupcem bývalé společnosti Air France“. Z toho vyplývá, že uvedená reference musí být jednak považována za pouhou chybu v psaní a jednak musí být vykládána tak, že žalobkyně je odpovědná výlučně na základě právní kontinuity s bývalou společností Air France, s čímž ostatně Komise souhlasila na jednání.

2) K druhé výtce, vycházející z pochybení, ke kterému mělo dojít přičtením praktik bývalé společnosti Air France žalobkyni za období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004

- 304 Žalobkyně tvrdí, že jí Komise neprávem přičetla praktiky bývalé společnosti Air France za období před vznikem žalobkyně, tedy mezi 7. prosincem 1999 a 15. zářím 2004, že bod 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí je vykládán v tom smyslu, že je „hospodářským nástupcem“ bývalé společnosti Air France nebo jejím právním nástupcem, či dokonce oběma ze stejného důvodu jako společnost AF.
- 305 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 306 Je třeba uvést, že žalobkyně v žalobě uvádí tři situace, v nichž by byla odpovědná za praktiky bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004. Jedná se zaprvé o situaci, v níž by žalobkyně byla hospodářským nástupcem bývalé společnosti Air France, zadruhé o situaci, v níž by byla jejím právním nástupcem, a zatřetí o situaci, ve které by byla jejím hospodářským a právním nástupcem. Z hlediska právního nástupnictví žalobkyně pouze odkazuje na judikaturu, která byla připomenuta a rozvinuta v rámci první části tohoto žalobního důvodu. Toto připomenutí obecně zahrnuje podmínky, za nichž lze přičíst protisoutěžní jednání dceřiné společnosti její mateřské společnosti z období předcházejícího nabytí této dceřiné společnosti.
- 307 Žalobkyně přitom nevysvětlila, jakým způsobem vede judikatura, které se dovolává, k vyloučení toho, aby jí byly přičteny praktiky bývalé společnosti Air France. Situace, na které se vztahuje tato judikatura, se navíc liší od situací v projednávané věci. Žalobkyně totiž nenabyla bývalou společností Air France, nýbrž vznikla ze změny v názvu a předmětu činnosti posledně uvedené společnosti, čímž byla zajištěna právní kontinuita práv a povinností bývalé společnosti Air France, pokud jde o její činnosti od 7. prosince 1999 do 15. září 2004.
- 308 Na jednání žalobkyně doplnila, že založení odpovědnosti společnosti AF za protisoutěžní jednání bývalé společnosti Air France na jejich hospodářské kontinuitě mělo zmařit „rozdělení odpovědnosti“ s žalobkyní. Komise tak podle názoru žalobkyně nemohla rozhodnout o přenesení odpovědnosti za jednání bývalé společnosti Air France na společnost AF a současně přičíst odpovědnost za tato jednání žalobkyni.
- 309 V tomto ohledu je třeba připomenout, že fyzická nebo právnická osoba, která řídila dotčený podnik v době, kdy k tomuto protiprávnímu jednání došlo, v zásadě odpovídá za toto jednání, i když ke dni přijetí rozhodnutí konstatujícího protiprávní jednání odpovídala za provoz tohoto podniku jiná fyzická nebo právnická osoba (rozsudek ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, EU:C:2000:626, bod 78).
- 310 Okolnost, že se změnilы určité charakteristické rysy osoby, která řídila dotčený podnik v době protiprávního jednání, například její název, nezpochybňuje kontinuitu její právní existence (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, C-297/98 P, EU:C:2000:633, body 28 a 29).

- 311 V projednávané věci přitom z bodů 22 a 1080 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, a je nesporné, že právnická osoba zapojená do jediného a trvajících protiprávního jednání před 15. zářím 2004 pokračovala po tomto datu se změněným názvem a předmětem podnikání. Bývalá společnost Air France, provozní právní subjekt, se tak „stala“ žalobkyní, zastřešující společností skupiny Air France-KLM.
- 312 Z toho vyplývá, že s ohledem na judikaturu připomenutou v bodech 309 a 310 výše Komisi nelze vytýkat, že uplatnila kritérium právní kontinuity za účelem konstatování odpovědnosti žalobkyně za jednání bývalé společnosti Air France od 7. prosince 1999 do 15. září 2004.
- 313 Pokud jde o okolnost, že společnosti AF je jakožto hospodářskému nástupci rovněž přičtena odpovědnost za tato jednání, je třeba připomenout, že rozhodnutí přijaté v oblasti hospodářské soutěže vůči více podnikům, i když je vydáno ve formě jediného rozhodnutí, totiž musí být posuzováno jako soubor individuálních rozhodnutí, která vůči každému z podniků, jimž jsou určena, konstatují protiprávní jednání, za které nebo která byl shledán odpovědným, a případně mu ukládají pokutu (rozsudek ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, bod 100). Pokud se tak jedna z osob, jimž je určeno rozhodnutí, rozhodne podat žalobu na neplatnost, zabývá se unijní soud pouze částmi rozhodnutí, které se týkají jí, zatímco prvky rozhodnutí, které se dotýkají jiných osob, v zásadě nespádají do předmětu sporu, o němž má unijní soud rozhodnout (rozsudek ze dne 11. července 2013, Team Relocations a další v. Komise, C-444/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:464, bod 66), s výhradou případu mateřské společnosti, jejíž odpovědnost je zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. ledna 2013, Komise v. Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, body 43 a 49).
- 314 Vzhledem k tomu, že odpovědnost žalobkyně za jednání bývalé společnosti Air France není odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti AF, vyplývá z toho, že v rámci projednávané žaloby nemůže Komisi vytýkat, že přičetla uvedené dceřiné společnosti jednání bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004.
- 315 S ohledem na výše uvedené musí být druhá výtka zamítnuta.

3) Ke třetí výtce, vycházející z porušení zásad osobní odpovědnosti a personality trestů a sankcí

- 316 Žalobkyně tvrdí, že to, že jí byly přičteny praktiky bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004, porušuje zásady osobní odpovědnosti a personality trestu a sankcí. Tvrdí, že v tomto období neexistovala a že není hospodářskou nástupkyní bývalé společnosti Air France.
- 317 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 318 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že argumentace žalobkyně spočívá na chybném předpokladu, že k datu jednání bývalé společnosti Air France „neexistovala“. Jak je totiž uvedeno v bodech 293 a 311 výše, bývalá společnost Air France a žalobkyně jsou jedinou a toutéž právnickou osobou, která byla založena před jednáním bývalé společnosti Air France v období od 7. prosince 1999 do 15. září 2004.
- 319 S ohledem na výše uvedené musí být třetí výtka zamítnuta, a v důsledku toho i druhá část v plném rozsahu.

320 Námitka uvedená v první části tohoto žalobního důvodu musí být rovněž zamítnuta v rozsahu, v němž vychází z neúčasti žalobkyně na jediném a trvajícím protiprávním jednání. Z přezkumu této části totiž vyplývá, že odpovědnost žalobkyně za jednání bývalé společnosti Air France od 7. prosince 1999 do 15. září 2004 není odvozenou odpovědností. Projednávaný žalobní důvod tedy musí být zamítnut.

4. K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení oznámení o shovívavosti z roku 2002 a zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace, jakož i ochrany legitimního očekávání

321 Žalobkyně tvrdí, že důkazy předložené společností Lufthansa v rámci její žádosti o ochranu před pokutami jsou nepřipustné a musí být ze spisu vyňaty. Společnost Lufthansa totiž podle žalobkyně neměla nárok na ochranu před pokutou, jelikož neukončila svou účast na jediném a trvajícím protiprávním jednání poté, co žádost o ochranu před pokutami podala, a porušila tak podmínky uvedené v bodě 11 písm. b) oznámení o shovívavosti z roku 2002.

322 Bez dotyčných důkazů přitom Komise podle názoru žalobkyně nemohla zahájit šetření, což uznala v bodě 1302 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Kromě toho tyto důkazy představují podle názoru žalobkyně základ tohoto rozhodnutí, jak je zdůrazněno v bodě 1250 odůvodnění téhož rozhodnutí. Vynětí těchto důkazů ze spisu tedy podle žalobkyně musí vést ke zrušení uvedeného rozhodnutí v plném rozsahu.

323 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje. Komise zaprvé tvrdí, že tento žalobní důvod je irelevantní, jelikož odnětí ochrany společností Lufthansa nevede k nepřipustnosti dokumentů, které tato společnost předložila v rámci žádosti o ochranu před pokutami. Dále tvrdí, že společnost Lufthansa byla obeznámena se skutečností, že případné vyzrazení uvedené žádosti by mohlo mít negativní dopad na řádný průběh vyšetřování a na schopnost Komise vyšetřit a stíhat spornou kartelovou dohodu. Kromě toho k zachování kontaktů mezi společností Lufthansa a ostatními obviněnými dopravci došlo rovněž na žádost orgánu pro hospodářskou soutěž třetí země.

324 Žalobkyně odpovídá, že tento žalobní důvod je relevantní a že argumenty, které Komise uvedla před Tribunálem, pokud jde o zvláštní okolnosti, které odůvodňovaly pokračování v protiprávním jednání ze strany společnosti Lufthansa po podání žádosti o ochranu, jsou nepřipustné, jelikož nebyly uvedeny v napadeném rozhodnutí. Žalobkyně má za to, že takové argumenty, jelikož jí byly utajeny, představují „porušení práva na obhajobu v důsledku narušení rovnosti zbraní“.

325 Žalobkyně proto navrhuje, aby Tribunál uložil Komisi, aby předložila „podrobnosti o důkazech“ o nových skutečnostech uvedených v žalobní odpovědi, aby mohla být plně seznámena s okolnostmi, za kterých Komise a orgán pro hospodářskou soutěž třetí země vyzvaly společnost Lufthansa, aby pokračovala v protiprávním jednání po 7. prosinci 2005.

326 Je třeba poznamenat, že argumentace žalobkyně zcela spočívá na předpokladu, že nedodržení podmínek uvedených v bodě 11 písm. b) oznámení o shovívavosti z roku 2002 může vést k nepřipustnosti důkazů předložených v rámci žádosti o ochranu před pokutami.

- 327 Tato argumentace se opírá o rozsudky ze dne 12. prosince 2012, *Almamet v. Komise* (T-410/09, nezveřejněný, EU:T:2012:676, body 39 a 40), a ze dne 16. června 2015, *FSL a další v. Komise* (T-655/11, EU:T:2015:383, body 44, 46 a 80), z nichž vyplývá, že unijní právo nemůže připustit důkazy získané v naprostém rozporu s postupem stanoveným pro jejich vyhotovení, jejichž cílem je chránit základní práva zúčastněných stran.
- 328 Je však třeba poznamenat, že podmínky pro přiznání ochrany před pokutami nejsou procesními pravidly dokazování. Souvisejí totiž s důvody, které vedou svědka ke spolupráci s orgány a jako takové nemají žádný dopad na legalitu shromažďování důkazů a možnost je využít (v tomto smyslu viz stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci *FSL a další v. Komise*, C-469/15 P, EU:C:2016:884, body 76 a 77).
- 329 Kromě toho v rozsahu, v němž žalobkyně v rámci své argumentace tvrdí, že připuštění takových důkazů by bylo v rozporu s některými základními zárukami nebo podstatnými formálními náležitostmi, které ostatně nebyly upřesněny v jejích písemnostech, je třeba uvést, že podle judikatury podnik, který se rozhodne předložit prohlášení za účelem získání snížení pokuty, je si vědom skutečnosti, že zatímco snížení mu bude přiznáno pouze, pokud jsou podle Komise splněny podmínky snížení stanovené ve sdělení, prohlášení bude každopádně součástí spisu a bude možno je uplatnit jako důkaz (rozsudek ze dne 12. prosince 2012, *Novácke chemické závody v. Komise*, T-352/09, EU:T:2012:673, bod 111).
- 330 Aby Tribunál dospěl k tomuto závěru, opíral se zajisté o bod 31 oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17, dále jen „oznámení o shovívavosti z roku 2006“), které nahradilo oznámení o shovívavosti z roku 2002, které stanoví, že „[j]akékoli prohlášení učiněné Komisi v rámci tohoto oznámení je součástí spisu Komise, a může být tedy uplatněno jako důkaz“.
- 331 Z bodu 37 oznámení o shovívavosti z roku 2006 však vyplývá, že bod 31 uvedeného oznámení se použije na žádosti o shovívavost, které jsou v okamžiku vstupu tohoto oznámení v platnost vyřizovány (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. prosince 2012, *Novácke chemické závody v. Komise*, T-352/09, EU:T:2012:673, body 27 a 111). Tak je tomu přitom v případě žádosti podané společností Lufthansa dne 7. prosince 2005 Komisi. Tato žádost byla totiž stále projednávána ke dni vstupu dotčeného oznámení v platnost dne 8. prosince 2006.
- 332 Ostatně podle bodu 33 oznámení o shovívavosti z roku 2002 „[j]akékoli písemné prohlášení učiněné vůči Komisi ve vztahu k tomuto oznámení je nedílnou součástí spisu Komise“. Takové prohlášení tedy může Komise použít jako důkaz. Znění bodu 31 oznámení o shovívavosti z roku 2006 tedy pouze vysvětluje důsledky, které nezbytně vyplývají ze zachování uvedeného prohlášení ve spisu.
- 333 Kromě toho na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, nic nebrání tomu, aby se závěry, ke kterým Tribunál dospěl v rozsudku ze dne 12. prosince 2012, *Novácke chemické závody v. Komise* (T-352/09, EU:T:2012:673), pokud jde o prohlášení žadatele o shovívavost, vztahovaly na všechny důkazy předložené podnikem za účelem získání ochrany před pokutami.
- 334 V rozsudku ze dne 12. prosince 2012, *Novácke chemické závody v. Komise* (T-352/09, EU:T:2012:673), se Tribunál v podstatě opíral o dobrovolnou povahu spolupráce poskytnuté podnikem, který usiloval o snížení pokuty, jakož i o znění oznámení o shovívavosti použitelného na dotčené skutkové okolnosti, aby dospěl k závěru, že prohlášení žadatele o shovívavost může být uplatněno jako důkaz bez ohledu na výsledek jeho žádosti o shovívavost.

- 335 Důkazy poskytnuté společností Lufthansa v projednávané věci v rámci její žádosti o ochranu před pokutami, podobně jako prohlášení žadatele o shovívavost ve věci, ve které byl vydán rozsudek ze dne 12. prosince 2012, Novácke chemické závody v. Komise (T-352/09, EU:T:2012:673), byly předloženy dobrovolně.
- 336 Na druhé straně ani oznámení o shovívavosti z roku 2002 ani oznámení z roku 2006 neobsahují ustanovení, která by pro podniky ochotné spolupracovat s Komisí zakládala očekávání ohledně osudu důkazů poskytnutých těmito podniky, které sice požívají podmíněné ochrany před pokutami (podle bodu 15 oznámení z roku 2002 nebo bodu 18 oznámení z roku 2006), avšak nemusí splňovat podmínky pro přiznání konečné ochrany před pokutami (podle bodu 19 oznámení z roku 2002 nebo bodu 22 oznámení z roku 2006). Tato situace je v kontrastu s objasněním, které uvedená oznámení nabízejí ohledně osudu důkazů předložených na podporu žádosti, u které Komise vylučuje splnění podmínek pro přiznání podmíněné ochrany. V takovém případě totiž podnik může vzít zpět zveřejněné důkazy (viz bod 17 oznámení z roku 2002 a bod 20 oznámení z roku 2006).
- 337 Automatické odmítnutí spisu s důkazy poskytnutými podnikem, které ukazují, že ačkoli byl v době podání žádosti o ochranu před pokutami způsobilý získat ochranu před pokutami, nesplňoval ke dni přijetí rozhodnutí o protiprávním jednání podmínky pro konečné poskytnutí této ochrany, by navíc narušilo účinnost řízení o shovívavosti. Komise by totiž byla zbavena důkazů, které mohou být podstatné pro prokázání dotčeného protiprávního jednání a účasti podniků na něm, ve fázi, kdy by možnost nahradit tento nedostatek dodatečnými vyšetřovacími úkony byla podstatně snížena, zejména z důvodu rizika zániku důkazů. Navíc by hrozilo, že úspěch řízení bude záviset na dobré vůli žadatele o ochranu, zatímco Komisi by bylo ztíženo účinně kontrolovat dodržování podmínek pro poskytnutí ochrany před pokutami, neboť hrozba neposkytnutí ochrany by vzhledem k důsledkům s ní spojeným ztratila na důvěryhodnosti.
- 338 S ohledem na vše výše uvedené je třeba mít za to, že nedodržení podmínky stanovené v bodě 11 písm. b) oznámení o shovívavosti z roku 2002 ze strany společnosti Lufthansa, za předpokladu, že by bylo prokázáno, nemůže Komisi zbavit možnosti použít důkazy předložené v rámci žádosti o shovívavost společnosti Lufthansa.

[omissis]

9. K osmému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z pochybení a porušení zásady proporcionality při výpočtu doby trvání účasti společnosti AF na jediném a trvajícím protiprávním jednání

- 498 Žalobkyně tvrdí, že se Komise dopustila zjevně nesprávných posouzení a porušila zásadu proporcionality tím, že konstatovala, že se společnost AF účastnila jediného a trvajícího protiprávního jednání nepřetržitě od 7. prosince 1999 do 14. února 2006. Podle žalobkyně Komise disponuje ve vztahu k ní dostatečnými důkazy, kromě kontaktu mezi společnostmi AF a Japan Airlines ze dne 7. prosince 1999 uvedeného v bodě 136 odůvodnění napadeného rozhodnutí, pouze pro období od 19. ledna 2001 do 19. října 2005.
- 499 Kontakty, o které se Komise opřela při konstatování účasti společnosti AF na koordinaci týkající se palivových příplatků v období od 7. prosince 1999 do 19. ledna 2001 a v období po 19. říjnu 2005, totiž nemohou být kvalifikovány jako protisoutěžní, neboť se týkaly výměn veřejných informací

(body 137, 140 až 142, 554, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí), prováděných mimo EHP (body 146, 152 a 182 odůvodnění uvedeného rozhodnutí) nebo jejichž protisoutěžní povahu Komise neprokázala (body 530 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 500 Kromě toho Komise nepředložila žádný platný důkaz o účasti společnosti AF na složkách jediného a trvajících protiprávního jednání týkajícího se bezpečnostních příplatků za období následující po 19. říjnu 2005 a odmítnutí hradit provizi za období následující po 14. říjnu 2005.
- 501 V replice žalobkyně dodává, že jí Komise nemůže uložit povinnost prokázat, že se po 19. říjnu 2005 veřejně distancovala od sporné kartelové dohody. Podle žalobkyně je na Komisi, aby prokázala její účast na uvedeném protiprávním jednání po tomto datu.
- 502 Komise argumenty žalobkyně zpochybňuje.
- 503 Nejprve je třeba přezkoumat kontakty, o nichž žalobkyně tvrdí, že se týkaly výměn veřejných informací (body 137, 140 až 142, 554, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zadržé kontakty, o kterých žalobkyně tvrdí, že byly uskutečněny mimo EHP (body 146, 152 a 182 odůvodnění tohoto rozhodnutí), a zatřetí kontakty, o nichž tvrdí, že jejich protisoutěžní povaha nebyla dostatečně prokázána (body 530 a 556 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- 504 Žalobkyně v žalobě rovněž uvedla kontakty popsané v bodě 563 odůvodnění napadeného rozhodnutí mezi těmi, které byly podle ní uskutečňovány mimo EHP. V odpovědi na písemné otázky Tribunálu však upřesnila, že navrhuje, aby byly vyloučeny z důvodu jejich nedostatečně prokázané protisoutěžní povahy.
- 505 Na prvním místě je třeba konstatovat, že mezi kontakty, o nichž žalobkyně tvrdí, že se týkaly výměny veřejných informací, jsou ve skutečnosti uvedeny tři druhy výměn informací.
- 506 Zaprvé dotčené kontakty zahrnují interní e-maily jiných obviněných dopravců, ve kterých jsou výslovně uvedeny kontakty se společností AF. V bodě 137 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise odkazuje na interní e-mail společnosti Japan Airlines ze dne 20. prosince 1999. Tento e-mail se týká výměny mezi zaměstnancem společnosti Japan Airlines a zástupcem společnosti AF v Japonsku. Tato výměna, která následovala po kontaktu mezi společnostmi Japan Airlines a AF dne 7. prosince 1999 a jejíž protisoutěžní povahu žalobkyně nezpochybňuje (bod 136 odůvodnění uvedeného rozhodnutí), se přitom netýkala pouze zavedení palivových příplatků, které bylo téhož dne veřejně oznámeno společností AF. V rámci uvedené výměny zástupce společnosti AF v Japonsku rovněž společnost Japan Airlines sdělil, že „to bude oznámeno na všech trzích dne 22. prosince a po tomto datu“ a že ústředí společnosti AF navázalo kontakt s ústředími ostatních dopravců, včetně společnosti Lufthansa, „aby tak podpořilo zavedení příplatků stejným způsobem jako společnost AF“.
- 507 Zadruhé elektronické zprávy uvedené v bodech 140 až 142 odůvodnění napadeného rozhodnutí zahrnují interní e-maily ostatních dopravců, ve kterých není zmínka o žádném zvláštním kontaktu mezi společností AF a jedním nebo více dalšími dopravci. Tyto e-maily ze dne 21. prosince 1999 a 3. ledna 2000 pouze poukazují na záměr společnosti AF a jednoho či několika dalších dopravců zavést palivové příplatky. Jak bylo přitom uvedeno v bodě 506 výše, společnost AF veřejně oznámila zavedení palivových příplatků již dne 20. prosince 1999. Komise neuvedla žádný jiný důkaz, který by mohl prokázat, že autoři interních e-mailů uvedených v daných bodech odůvodnění se o záměrech společnosti AF dozvěděli jinak než tímto oznámením. Pokud

jde o odkaz v interním e-mailu uvedeném v bodě 141 odůvodnění uvedeného rozhodnutí na „sdělení a oznámení trhům“ ohledně palivových příplatků, které měly být zavedeny „v příštích dnech“, tento odkaz je příliš neurčitý na to, aby výše uvedené prokázal.

- 508 Za těchto podmínek Komise nebyla oprávněna v bodě 724 odůvodnění napadeného rozhodnutí vykládat interní e-maily uvedené v bodech 140 až 142 odůvodnění uvedeného rozhodnutí v tom smyslu, že podporují výměnu informací mezi společnostmi AF a dalšími dopravci.
- 509 Zatřetí e-maily uvedené v bodech 554, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou e-maily, jejichž odesílatelem nebo jedním z adresátů je společnost AF.
- 510 Je pravda, že informace, které žalobkyně sdílela v rámci těchto e-mailů, již byly předmětem předchozího veřejného oznámení. Z toho však nelze vyvodit, že uvedené e-maily nemohly být použity proti žalobkyni.
- 511 Je totiž třeba připomenout, že výměna veřejně přístupných informací porušuje čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud představuje podporu jiného protisoutěžního mechanismu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 281). V projednávané věci se přitom všechny e-maily uvedené v bodech 554, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí týkaly budoucích změn částky palivových příplatků, u níž žalobkyně nezpochybňuje, že v dané době byla předmětem protisoutěžní koordinace mezi obviněnými dopravci.
- 512 Dále je třeba poznamenat, že informace vyměněné v rámci e-mailů uvedených v bodech 554, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí se neomezovaly na informace, které již společnost AF veřejně oznámila. V bodě 554 odůvodnění tohoto rozhodnutí je zmínka o e-mailu ze dne 15. listopadu 2005, v němž společnost AF nejen zopakovala zvýšení částky palivových příplatků, které oznámila den předtím, ale také jej potvrdila. Společnost AF tím přitom ještě více snížila nejistotu ohledně vývoje úrovně palivových příplatků.
- 513 V bodech 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise popisuje výměnu informací mezi členy Air Cargo Council Switzerland (Švýcarská rada pro leteckou dopravu, dále jen „ACCS“). Výměna informací uvedená v bodě 563 odůvodnění uvedeného rozhodnutí byla zahájena dne 28. listopadu 2005 a skončila dne 1. prosince 2005. K výměně informací uvedené v bodě 574 odůvodnění tohoto rozhodnutí došlo ve dnech 6. a 7. února 2006. Tyto dvě výměny informací se týkaly nejen změny úrovně palivových příplatků, které společnost AF hodlala zavést, ale rovněž změny, kterou zamýšleli provést ostatní obvinění dopravci, mezi nimi společnostmi Swiss a SIA. Společnost AF přitom neprokázala, a dokonce ani netvrdí, že tyto informace již byly předmětem předchozího veřejného oznámení.
- 514 Na druhém místě, pokud jde o kontakty, o nichž žalobkyně tvrdí, že byly prováděny mimo EHP, je třeba poznamenat, že tvrdí, že nespádají do územní pravomoci Komise. Žalobkyně tak v podstatě uvádí, že tři kontakty popsání v bodech 146 a 152 odůvodnění uvedeného rozhodnutí se týkaly příchozích tras a probíhaly před vstupem nařízení č. 411/2004 a rozhodnutí Smíšeného výboru EHP č. 40/2005 v platnost. Pokud jde o kontakt popsání v bodě 182 odůvodnění tohoto rozhodnutí, ten se podle žalobkyně týkal tras s odletem ze Švýcarska a předcházel vstupu dohody ES - Švýcarsko o letecké dopravě v platnost.

- 515 Za předpokladu, že by se kontakty uvedené v bodech 146, 152 a 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí týkaly výlučně tras, které v dotčených obdobích nespádaly do pravomoci Komise, je třeba připomenout, že Komise se může opírat o kontakty, ke kterým došlo před obdobím protiprávního jednání, aby vytvořila celkový obraz situace, a podpořila tak výklad některých důkazů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise, T-54/03, nezveřejněný, EU:T:2008:255, body 427 a 428). Tak je tomu i v případě, kdy Komise neměla pravomoc konstatovat a sankcionovat porušení pravidel hospodářské soutěže před tímto obdobím (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. května 2006, Bank Austria Creditanstalt v. Komise, T-198/03, EU:T:2006:136, bod 89, a ze dne 22. března 2012, Slovak Telekom v. Komise, T-458/09 a T-171/10, EU:T:2012:145, body 45 až 52).
- 516 V bodech 107 a 108 odůvodnění napadeného rozhodnutí v bodě 4.1 nazvaném „Základní zásady a struktura kartelové dohody“ Komise uvedla, že její šetření odhalilo kartelovou dohodu celosvětového rozsahu založenou na síti dvoustranných a mnohostranných kontaktů, které se konaly „na různých úrovních v rámci dotyčných podniků [...] a v některých případech se týkaly různých zeměpisných oblastí“.
- 517 V bodech 109, 110, 876, 889 a 1046 odůvodnění a v poznámce pod čarou 1323 napadeného rozhodnutí Komise upřesnila způsoby fungování této organizace „na několika úrovních“. Podle Komise byly příplatky obecně použitelnými opatřeními, která se netýkala konkrétních tras, ale byla určena pro všechny trasy na celém světě. Rozhodnutí týkající se příplatků byla obecně přijímána na úrovni ústředí každého dopravce. Ústředí dopravců tak podle Komise byla ve „vzájemném kontaktu“, když se blížila změna výše příplatku. Na místní úrovni se dopravci koordinovali s cílem jednak lépe plnit pokyny svých ústředí a přizpůsobit je tržním podmínkám a místním pravidlům, a jednak koordinovat a realizovat místní podněty. V bodě 111 odůvodnění uvedeného rozhodnutí Komise upřesnila, že k tomuto účelu byla využívána místní sdružení zástupců dopravců, zejména ve Švýcarsku.
- 518 Kontakty uvedené v bodech 146, 152 a 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí zapadaly podle Komise právě do tohoto rámce. Zaprvé se totiž všechny tyto kontakty podle názoru Komise týkaly zavedení nebo provádění palivových příplatků v Singapuru (bod 146 odůvodnění), v Indii (bod 152) a ve Švýcarsku (bod 182). Zadruhé většina těchto kontaktů podle Komise probíhala zároveň s diskuzemi mezi ústředími či s rozhodnutími přijímanými na jejich úrovni ohledně příplatků (bod 146) nebo se týkala pokynů konzultovat ústředí nebo odrážela oznámení uskutečněná na místní úrovni nebo rozhodnutí přijatá předem na centrální úrovni (body 152 a 182 odůvodnění). Zatřetí ke všem těmto kontaktům došlo podle názoru Komise v rámci nebo uvnitř místních sdružení zástupců leteckých společností.
- 519 V bodech 724 a 792 odůvodnění napadeného rozhodnutí se přitom Komise opřela o uvedené kontakty, aby podpořila svůj výklad jiných důkazů, o nichž není tvrzeno, že nespádají do její pravomoci. Uvedené kontakty patří mezi četné sporné kontakty, které Komise citovala v bodě 724 odůvodnění tohoto rozhodnutí, aby dospěla k závěru, že společnost AF udržovala „kontakty s konkurenty na místní úrovni“. Patří rovněž k několika kontaktům před 19. lednem 2001, které Komise vůči AF namítala v bodech 722 až 724 odůvodnění uvedeného rozhodnutí.
- 520 Z toho vyplývá, že Komise nepřekročila meze své pravomoci, když se opřela o kontakty uvedené v bodech 146, 152 a 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí, aby vytvořila celkový obraz sporné kartelové dohody, a potvrdila tak výklad důkazů, které použila k tomu, aby žalobkyni přičetla odpovědnost za složku jediného a trvajícího protiprávního jednání související s palivovými příplatky.

- 521 Je však třeba poznamenat, stejně jako to učinila žalobkyně, že Komise neprokázala účast společnosti AF na jednom z těchto kontaktů, a sice na oficiálním zasedání SCC BAR v Indii popsaném v bodě 152 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalobkyně však nepochybně, že AF byla na uvedenou schůzku pozvána, jako všichni členové SCC BAR. Skutečnost, že dotčení dopravci měli v úmyslu projednat s AF téma palivových příplatků, přitom sama o sobě svědčí o její účasti na složce jediného a trvajících protiprávního jednání týkající se palivových příplatků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. června 2012, GDF Suez v. Komise, T-370/09, EU:T:2012:333, bod 226). Z informací ve spise ostatně vyplývá, že o předmětu této schůzky žalobkyně věděla. Po neformální schůzce, která byla rovněž popsána v uvedeném bodě odůvodnění, přičemž účast AF na ní žalobkyně nepochybně, navrhl předseda SCC BAR, aby bylo dosaženo dohody o palivových příplatcích mezi dotčnými dopravci. Z toho vyplývá, že Komise byla oprávněna zohlednit v rámci širšího souboru nepřímých důkazů pozvání společnosti AF na toto setkání, aby v bodě 724 odůvodnění uvedeného rozhodnutí dospěla k závěru o její účasti na diskusích o palivových příplatcích v rámci SCC BAR v Indii.
- 522 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise mohla vůči společnosti AF použít kontakty popsané v bodech 146, 152 a 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 523 Na třetím místě, pokud jde o kontakty, jejichž protisoutěžní povahu žalobkyně zpochybňuje, je třeba poznamenat, že zahrnují schůzku a několik telefonních hovorů. Na uvedené schůzce, která se konala dne 19. října 2005 a je uvedena v bodě 530 odůvodnění napadeného rozhodnutí, se společnosti AF a Lufthansa „vzájemně ujistily o soudržném uplatňování příplatků, dohodly se, že se nebudou opakovat žádná další jednostranná opatření, jako je omezení palivových příplatků ze strany společnosti AF, a že spediční podniky nebudou dostávat provize z příplatků“. Protisoutěžní povahu této schůzky tedy nelze zpochybnit. Ve své odpovědi na písemné otázky Tribunálu žalobkyně ostatně uznala, že dotčená schůzka patří mezi důkazy, které mohly být použity proti ní.
- 524 Zpochybnění žalobkyně se tedy soustředí na telefonické hovory uvedené v bodech 530 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle žalobkyně byly tyto telefonáty provedeny z podnětu společnosti Lufthansa s jediným cílem doplnit její spis o shovívavosti. Žalobkyně má za to, že se jednalo o „následné kontakty“, které se netýkaly nových témat, ale měly pouze udržovat „umělé spojení“ se společností AF. Kromě toho tvrdí, že telefonické hovory uskutečněné dne 21. listopadu 2005 uvedené v bodě 556 odůvodnění uvedeného rozhodnutí byly velmi krátké a nelze vyvodit závěr, že jejich cílem byla výměna informací protisoutěžní povahy, jelikož společnost AF téhož dne oznámila snížení palivových příplatků.
- 525 Žádný z těchto argumentů nemůže obstát.
- 526 Zprvce argument žalobkyně, podle kterého bylo jediným cílem telefonických hovorů uvedených v bodech 530 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí udržet umělé spojení se společností AF za účelem doplnění spisu o ochraně společnosti Lufthansa před pokutami, není založen na žádném konkrétním důkazu. Skutečnosti uvedené ve spise ostatně prokazují opak. Telefonní hovor uvedený v bodě 530 odůvodnění uvedeného rozhodnutí tak nahradil schůzku navazující na schůzku ze dne 19. října 2005, jejíž protisoutěžní povaha je prokázána (viz bod 523 výše). Komise navíc v tomto rozhodnutí poukázala na několik dalších kontaktů, ke kterým došlo během tohoto období a kterých se společnost AF zúčastnila (viz zejména body 525 a 563 odůvodnění). Na druhé straně se oba telefonické hovory uvedené v bodě 556 odůvodnění téhož rozhodnutí uskutečnily

dne 21. listopadu 2005, tedy ve stejný den, kdy společnost Lufthansa zveřejnila tiskovou zprávu oznamující snížení palivových příplatků a dva dny po schůzce konané dne 19. října 2005, jejíž protisoutěžní povaha je prokázána (viz bod 523 výše).

- 527 Zadruhé telefonní hovory uvedené v bodě 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze odmítnout z důvodu, že je nemožné dospět k závěru, že jejich předmětem byla výměna informací protisoutěžní povahy. Kromě toho, že se tyto hovory uskutečnily téhož dne, kdy byla zveřejněna tisková zpráva společnosti Lufthansa oznamující snížení palivových příplatků a dva dny po schůzce konané dne 19. října 2005, jejich autor byl ředitelem cenové politiky společnosti Lufthansa, přičemž žalobkyně sama uznává, že „hrála ústřední roli v praktikách na mezinárodní úrovni“. Tento zaměstnanec společnosti Lufthansa ostatně již vyzval společnost AF k diskusi o příplatcích při předchozích příležitostech (body 357, 525 a 552 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- 528 Pokud jde o skutečnost, že telefonní hovory uvedené v bodech 530 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí uskutečňovali i zaměstnanci společnosti Lufthansa, kteří údajně věděli, že se připravuje žádost o ochranu proti pokutám, je třeba poznamenat, že tato skutečnost nic nemění na jejich protisoutěžní povaze. Na druhé straně by odmítnutí telefonátů uvedených v citovaných bodech odůvodnění z tohoto důvodu mohlo ohrozit užitečný účinek řízení o shovívavosti tím, že by Komisi bránilo v tom, aby zohlednila důkazy shromážděné mezi dnem, kdy se dotyčný zaměstnanec dozvěděl o úmyslu svého zaměstnavatele požádat o ochranu před pokutami, a dnem, kdy bylo protiprávní jednání ukončeno.
- 529 Kromě toho okolnost, že společnost AF oznámila snížení palivových příplatků dne 21. listopadu 2005, vůbec nezpochybňuje protisoutěžní povahu kontaktů uvedených v bodě 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale spíše ji potvrzuje. Jak totiž vyplývá z tohoto bodu odůvodnění, tisková zpráva, kterou společnost Lufthansa předala společnosti Lan Airlines téhož dne, těsně před jejím zveřejněním, rovněž oznamovala snížení palivových příplatků.
- 530 Zatřetí na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, není vůbec nutné, aby se kontakt týkal nového tématu nebo trval určitou dobu, k tomu, aby mohl být uplatněn proti podniku v rámci řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže.
- 531 Z toho vyplývá, že Komise byla oprávněna použít vůči žalobkyni telefonní hovory uvedené v bodech 530 a 556 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 532 S ohledem na vše výše uvedené je třeba mít za to, že Komise mohla proti společnosti AF zohlednit kontakty uvedené v bodech 137, 146, 152, 182, 530, 554, 556, 563 a 574 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale nemohla jí vytýkat kontakty popsané v bodech 140 až 142 odůvodnění uvedeného rozhodnutí.
- 533 Ve světle těchto úvah je třeba určit, zda Komise mohla považovat společnost AF za odpovědnou za protiprávní jednání od 7. prosince 1999 do 19. ledna 2001 a po 19. říjnu 2005.
- 534 Pokud jde o období od 7. prosince 1999 do 19. ledna 2001, během kterého byly v platnosti pouze palivové příplatky, je třeba konstatovat, že Komise měla k dispozici několik důkazů, které mohla platně uplatnit vůči společnosti AF. Jedná se zprve o výměnu informací mezi společnostmi AF a Japan Airlines z prosince 1999 (bod 137 odůvodnění napadeného rozhodnutí), zadruhé o prohlášení společnosti CPA ohledně konání schůzky v Indii „kolem ledna 2000“ (bod 152 odůvodnění uvedeného rozhodnutí), zatřetí o zápis ze schůzky SCC BAR konané dne

3. února 2000 (bod 146 odůvodnění tohoto rozhodnutí) a začtvrté o zápis ze schůzky ACCS konané dne 17. ledna 2001 (bod 182 odůvodnění téhož rozhodnutí). Období, z něhož Komise nezohlednila proti společnosti AF žádný kontakt, tedy začalo dne 4. února 2000 a skončilo dne 17. ledna 2001. Toto období v důsledku toho nedosahuje „téměř jednoho roku a jednoho a půl měsíce“, ale nanejvýš jedenácti měsíců a třinácti dnů.
- 535 Za okolností projednávané věci je taková doba dostatečně dlouhá na to, aby bylo nezbytné ověřit, zda účast společnosti AF na jediném a trvajícím protiprávním jednání byla mezi 4. únorem 2000 a 17. lednem 2001 přerušena.
- 536 V tomto ohledu je třeba připomenout, že skutečnost, že nebyl předložen přímý důkaz o účasti podniku na dotčeném protiprávním jednání v určitém období, nebrání tomu, aby byla konstatována tato účast rovněž v tomto období, pokud toto zjištění spočívá na objektivních a shodujících se indiciích (viz rozsudek ze dne 17. září 2015, *Total Marketing Services v. Komise*, C-634/13 P, EU:C:2015:614, bod 27 a citovaná judikatura).
- 537 Skutečnost, že v případě komplexního protiprávního jednání se dotyčný podnik neúčastní jednoho nebo více koluzivních kontaktů nebo nesouhlasí s výsledky jednoho z nich, neznamená, že se na dotčeném protiprávním jednání přestal podílet (rozsudek ze dne 24. března 2011, *Kaimer a další v. Komise*, T-379/06, nezveřejněný, EU:T:2011:110, bod 66).
- 538 Naproti tomu veřejné distancování se představuje významnou skutečností, která může prokázat ukončení protisoutěžního chování. Neexistence veřejného distancování se naopak představuje skutkovou situací, kterou může Komise použít k prokázání trvajících účasti podniku na protisoutěžním jednání. Jedná se však pouze o jednu z řady skutečností, které je třeba vzít v úvahu, aby bylo možné určit, zda se podnik skutečně nadále podílel na protiprávním jednání, nebo naopak se na něm přestal podílet. Nestačí založit konstatování nepřetržité účasti dotyčného podniku, pokud po delší dobu docházelo k několika koluzivním kontaktům v nepřítomnosti jeho zástupců. Komise je pak povinna předložit další důkazy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. září 2015, *Total Marketing Services v. Komise*, C-634/13 P, EU:C:2015:614, body 23 a 28).
- 539 Tyto důkazy se mohou týkat zejména povahy dotčeného protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, bod 237), fungování dotčené kartelové dohody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2011, *Aragonesas Industrias y Energía v. Komise*, T-348/08, EU:T:2011:621, body 243 a 244), chování dotyčného podniku na relevantním trhu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. prosince 2006, *Westfalen Gassen Nederland v. Komise*, T-303/02, EU:T:2006:374, bod 139 a citovaná judikatura, a ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, bod 241), zařazení daného chování do jediného protiprávního jednání obsahujícího několik dalších složek nebo také účinků vyvolaných uvedeným chováním (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2011, *Toshiba v. Komise*, T-113/07, EU:T:2011:343, body 242 a 245).
- 540 V bodě 117 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvedla, že „nejméně od konce roku 1999 bylo zavedení palivových příplatků, uplatňování mechanismů palivových příplatků a zavedení jejich změn koordinováno mezi několika [obviněnými dopravci]“. V bodech 133 až 153 odůvodnění téhož rozhodnutí Komise popsala důkazy směřující k prokázání toho, že od začátku prosince 1999 do února nebo března 2000 bylo několik dopravců, včetně společnosti AF, zapojeno do kontaktů s cílem zavést palivové příplatky na centrální úrovni na začátku roku 2000

a zavést je na místní úrovni. Právě do tohoto kontextu spadají kontakty uvedené v bodech 136, 137, 146 a 152 odůvodnění tohoto rozhodnutí, které Komise zohlednila proti společnosti AF.

- 541 V bodě 884 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise nicméně zdůraznila, že „četnost kontaktů mezi dopravci se v průběhu času měnila“. Komise konstatovala, že kontakty týkající se palivových příplatků byly „obzvláště časté, když se palivové indexy blížily úrovni, která by mohla vést ke zvýšení nebo snížení, ale v jiných obdobích mohly být méně časté“.
- 542 Po zavedení palivových příplatků na počátku roku 2000 však došlo k nárůstu cen pohonných hmot, jak vyplývá z bodů 157 až 165 odůvodnění napadeného rozhodnutí, až v létě 2000, což dopravce přimělo k tomu, aby v září a říjnu téhož roku zahájili jednání o zvýšení palivových příplatků nebo o zavedení palivových příplatků v případě dopravců, kteří tak ještě neučinili. Důkazy popsané v uvedených bodech odůvodnění však poukazují pouze na málo časté kontakty, z nichž značná část byla dvoustranná.
- 543 Jak vyplývá z bodů 166 až 183 odůvodnění napadeného rozhodnutí, častější a mnohostrannější kontakty mezi obviněnými dopravci ohledně palivových příplatků začaly až poté, co společnost Lufthansa na začátku roku 2001 oznámila snížení palivových příplatků. Společnost AF přitom patřila mezi tyto dopravce a žalobkyně neprokázala a ani netvrdila, že se společnost AF v mezidobí veřejně distancovala od jediného a trvajících protiprávního jednání v období od 4. února 2000 do 17. ledna 2001. Žalobkyně ani netvrdí, že společnost AF během tohoto období znovu začala jednat jako poctivý a nezávislý soutěžitel na relevantním trhu, ani nepopírá, že účinky koordinace týkající se palivových příplatků v tomto období přetrvávaly. Za těchto podmínek je třeba dospět k závěru, že Komise mohla konstatovat, aniž se dopustila pochybení, odpovědnost společnosti AF za jediný a trvajících protiprávní jednání za uvedené období.
- 544 Pokud jde o období po 19. říjnu 2005, je třeba konstatovat, že Komise měla k dispozici několik důkazů, které mohla platně uplatnit vůči společnosti AF. Pokud jde o palivové příplatky, týká se to telefonátu se společností Lufthansa na konci listopadu 2005 (bod 530 odůvodnění napadeného rozhodnutí), e-mailu adresovaného společnosti Japan Airlines ze dne 15. listopadu 2005 (bod 554 odůvodnění uvedeného rozhodnutí), telefonických hovorů se společností Lufthansa uskutečněných dne 21. listopadu 2005 (bod 556 odůvodnění tohoto rozhodnutí) a e-mailů, které si členové ACCS vyměnili mezi 28. listopadem a 1. prosincem 2005 a mezi 6. a 7. únorem 2006 (body 563 a 574 odůvodnění téhož rozhodnutí).
- 545 Naproti tomu je třeba konstatovat, jak uvádí žalobkyně, že žádný z důkazů, které má Komise k dispozici ohledně bezpečnostních příplatků není datován později než ke dni 19. října 2005 a ohledně odmítnutí hradit provize ke dni 14. října 2005. Poslední důkazy, které Komise použila vůči společnosti AF, sahají do 14. října 2005, pokud jde o odmítnutí hradit provize (bod 697 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Pokud jde o palivové příplatky, Komise neurčila konkrétní kontakt, kterého se měla společnost AF zúčastnit v roce 2005, ačkoli v bodě 639 odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvedla, že ředitel prodeje společnosti Lufthansa pro Belgie, Francii, Lucembursko, Nizozemsko a Švýcarskou konfederaci od ledna 2005 uvedl, že se setkal se zaměstnancem žalobkyně ohledně horní hranice palivových příplatků.
- 546 Je však třeba poznamenat, že žalobkyně z toho ve svých písemnostech nevyvozuje žádný zvláštní důsledek. Pokud tvrdí, že se přestala podílet na složkách jediného a trvajících protiprávního jednání týkajícího se bezpečnostních příplatků po 14. říjnu 2005 a odmítnutí hradit provize po 19. říjnu 2005, je třeba konstatovat, že se mylí. Zaprvé společnost AF totiž pokračovala v účasti

na složce uvedeného protiprávního jednání, která se týkala palivových příplatků po 19. říjnu 2005 (viz body 544 a 545 výše), a netvrdí, že by nevěděla, že ostatní obvinění dopravci pokračovali v koordinaci bezpečnostních příplatků a odmítnutí hradit provize po tomto datu. Dále žalobkyně nepředložila žádný důkaz o tom, že společnost AF znovu začala jednat jako poctivý a nezávislý soutěžitel na relevantním trhu nebo že oznámila svůj úmysl distancovat se od složek jediného a trvajících protiprávního jednání týkajícího se bezpečnostních příplatků a odmítnutí hradit provize po 19. říjnu 2005. Nezpochybňuje ani to, že účinky těchto složek přetrvávaly i po tomto datu. Konečně zavedení bezpečnostních příplatků a odmítnutí hradit provize vyžadovalo podstatně méně časté kontakty než uplatňování palivových příplatků. Na rozdíl od palivových příplatků nebyly totiž bezpečnostní příplatky založeny na indexu, jehož vývoj by vyžadoval pravidelné úpravy. To vysvětluje, že poté, co byly zavedeny koncem roku 2001, byly předmětem pouze jednorázových kontaktů mezi dopravci, pokud jde o jejich uplatňování (viz bod 579 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Odmítnutí hradit provize spočívalo pouze v odmítnutí poskytnout slevy spedičním podnikům, a nevyžadovalo proto tak pravidelné úpravy, jako palivové příplatky. Za těchto okolností byla Komise oprávněna z důkazů, které měla k dispozici, vyvodit, že účast společnosti AF na složkách tohoto protiprávního jednání týkajících se bezpečnostních příplatků a odmítnutí hradit provize neskončila v říjnu 2005.

[omissis]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Evropská komise ponese třetinu vlastních nákladů řízení.**
- 3) **Společnost Air France-KLM ponese vlastní náklady řízení a nahradí dvě třetiny nákladů řízení vynaložených Komisí.**

Kanninen

Schwarcz

Iliopoulos

Spielmann

Reine

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 30. března 2022.

Podpisy.